

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 33895
Nom: Museologia i museografia
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1006 - Grau en Història de l'Art	Facultat de Geografia i Història	3	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1006 - Grau en Història de l'Art	Patrimoni Historicoartístic	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

PEREZ MARTIN M ANGELES

SOLBES BORJA CLARA

RESUM

L'assignatura "Museologia i Museografia" forma part de les matèries obligatòries del Grau en Història de l'Art, té una càrrega de 6 crèdits ECTS i està destinada a definir el concepte de museu des dels seus orígens fins a la situació actual. Una aproximació des de la teoria (museologia) i la pràctica (museografia) als museus com espais destinats a la conservació, estudi, exposició i difusió de bens culturals. S'analitza la història dels museus en l'àmbit internacional, juntament a exemples de l'entorn geogràfic espanyol i valencià. S'aborden aspectes institucionals, d'organització i gestió, tipologies de museu i la seua dimensió social. Així mateix, es proposa una aproximació de l'alumnat al disseny d'un projecte museogràfic d'exposició temporal que integre les metodologies i enfocaments expositius actuals.

CONEXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

L'alumnat que es matricule d'aquesta matèria disposarà dels rudiments bàsics en el coneixement de la ciència de la Història de l'Art que ha d'haver adquirit en els cursos previs del Grau d'Història de l'Art.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1006 - Grau en Història de l'Art

Actuar amb autonomia en l'aprenentatge, prenent decisions fonamentades en diversos contextos, emetent judicis sobre la base de l'experimentació i l'anàlisi i transferint el coneixement a noves situacions.

Aplicar coneixements sobre el mercat d'art en activitats relacionades amb el *anticuariado, galeries, taxació i mecenatge

Aplicar diferents metodologies a l'anàlisi integral de l'obra d'art

Aplicar els coneixements adquirits en la formulació d'hipòtesi, realització de síntesi i formulació ordenada de conclusions

Aplicar els coneixements adquirits en matèria de patrimoni a les problemàtiques actuals en la conservació i gestió del patrimoni historicoartístic i cultural

Aplicar els coneixements bàsics en museologia i museografia en la gestió d'institucions museístiques

Aplicar els coneixements en gestió de col·leccions per a la realització d'inventaris, documentació, catalogació, exposicions i difusió de l'art

Aplicar els coneixements sobre documentació, composició de materials i tècniques constructives en l'estudi i gestió dels béns artístics mobles i immobles

Aplicar una metodologia científica per a qualsevol tipus d'actuació i de decisió en relació amb els coneixements d'Història de l'Art

Assumir la motivació per la qualitat a través d'un compromís ètic personal amb l'entorn professional

Capacitat de treball en equip i d'integració en equips multidisciplinaris d'altres àrees de coneixement

Capacitat per a elaborar i presentar de manera oral o escrita projectes de gestió relacionats amb les activitats professionals pròpies de la Història de l'Art

Capacitat per a elaborar i transmetre continguts, tant oral com escrita, a un públic tant especialitzat com no especialitzat

Capacitat per a interpretar l'entorn a partir de l'anàlisi, observació i deducció de la informació procedent d'obres artístiques produïdes al llarg de la història

Capacitat per a la resolució dels problemes que es presenten en l'exercici professional com a historiador o historiadora de l'art o gestor del patrimoni.

Capacitat per aplicar els coneixements bàsics adquirits a través d'un raonament crític aplicat a l'anàlisi i la valoració d'alternatives.

Capacitat per aplicar els coneixements bàsics a futures situacions professionals, mitjançant l'organització i la planificació adequades dels continguts de la història de l'art.

Capacitat per a reconèixer la diversitat i multiculturalitat a través del coneixement i estudi d'altres cultures

Capacitat per a resoldre problemes que es presenten en l'exercici professional com a historiador/a de l'art o com a gestor/a del patrimoni

Capacitat per a reunir i interpretar dades rellevants i emetre judicis que incloguen una reflexió sobre els aspectes de la producció artística en les seues diferents facetes

Capacitat per dissenyar un projecte integral de gestió del bé artístic, des del seu coneixement fins a la seua explotació social.

Capacitat per presentar i exposar oralment i per escrit projectes de gestió i de discussió de tots els camps d'actuació de la història de l'art.

Capacitat per transmetre informació, tant oral com escrita, a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Capacitat per treballar en equip i integració en equips multidisciplinaris amb professionals d'altres àrees de coneixement.

Col·laborar eficaçment en equips de treball, assumint responsabilitats i funcions de lideratge i contribuint a la millora i desenvolupament col·lectiu.

Coneixement de les coordenades espaciotemporals de la Història de l'Art

Coneixement de les principals bases de dades i fonts bibliogràfiques especialitzades

Coneixement del patrimoni historicoartístic.

Coneixement dels diferents llenguatges, procediments, i tècniques de producció artística al llarg de la història

Coneixement de Museologia i Museografia

Coneixement de museologia i museografia.

Conèixer i comprendre, des de l'àmbit de la titulació, les desigualtats per raó de sexe i gènere en la societat; integrar les diverses necessitats i preferències per raó de sexe i de gènere en el disseny de solucions i resolució de problemes.

Contribuir en el disseny, desenvolupament i execució de solucions que donen resposta a demandes

socials, tenint en compte com a referent els objectius de desenvolupament sostenible.

Demostrar raonament crític i autocrític en l'àmbit de la titulació, considerant aspectes com ara l'ètica professional, els valors morals i les implicacions socials de les diverses activitats realitzades.

Desenvolupar l'aprenentatge autònom i les habilitats necessàries que afavorisquen les relacions interpersonals

Desenvolupar un aprenentatge autònom i les habilitats necessàries que afavorisquen les relacions interpersonals.

Elaborar estats de la qüestió a partir de la informació procedent de la documentació relativa a les obres artístiques

Emprar adequadament la terminologia i el vocabulari tècnic de la història de l'art

Expressar-se correctament, tant de forma oral com escrita, en qualsevol de les llengües oficials de la Comunitat Valenciana.

Expressar-se de manera oral i escrita en la llengua pròpia.

Interpretar gràfics, fotografies, imatge en moviment, informàtica i materials de l'obra d'art, aplicant els coneixements instrumentals de la Història de l'Art

Motivació per la qualitat a través d'un compromís ètic personal amb l'entorn professional.

Prendre contacte directe amb les obres artístiques mitjançant visites als monuments històrics, museus i exposicions que mostren al públic aquest tipus d'obres.

Proposar solucions creatives i innovadores a situacions o problemes complexos, propis de l'àmbit de coneixement, per a donar resposta a les diverses necessitats professionals i socials.

Recognizing the importance of continuing education in order to update knowledge and contribute to the advancement of the humanities

Saber aplicar els coneixements bàsics de museologia i museografia en la gestió d'institucions museístiques.

Saber comunicar-se de manera efectiva, tant de manera oral com escrita, adaptant-se a les característiques de la situació i de l'audiència.

Valorar la producció artística sota la perspectiva de sostenibilitat i igualtat entre les persones, que contribuïska al desenvolupament dels valors democràtics i de la cultura de la pau

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. INTRODUCCIÓ A LA MUSEOLOGIA I MUSEOGRAFIA

Definició del concepte de museu, del seu estudi i conceptualització (Museologia) i de la posada en pràctica de les seues funcions (Museografia). Estudi de les teories que han

renovat la teoria i la pràctica museística (crítica, feminista, sostenible, immersiva).

2. DE LA COL·LECCIÓ AL MUSEU

Història del col·leccionisme i del naixement del museu modern. El museu il·lustrat i el museu colonial: taxonomia i alteritat. Els grans museus històrics: el passat i la identitat nacional.

3. MUSEUS D'ART MODERN I CONTEMPORANI

Origen i conceptualització del museu d'art modern i contemporani: el cub blanc. Arquitectures museístiques: el museu espectacle.

4. MUSEUS D'ART EN ESPANYA

L'origen dels principals museus d'art de l'àmbit espanyol i valencià. Anàlisi del museu actual i les seues dinàmiques: respostes a la crítica i a la demanda social (decolonial, de gènere, ecosostenible).

5. LES EXPOSICIONS

Anàlisi de les diferents tipologies expositives. Estudi de les fases i estructura del projecte expositiu. Nocions bàsiques per al desenvolupament del projecte expositiu: disseny, cronograma, desenvolupament, instal·lació i visualització en exemples concrets.

6. GESTIÓ MUSEÍSTICA

Coneixement de les estructures museístiques i de l'organització funcional dels museus. Estudi de les tipologies de museu d'acord amb les classificacions internacionals. Introduir a l'alumnat en els corrents actuals de la museografia contemporània.

7. DIFUSIÓ, DIDÀCTICA I MEDIACIÓ

Una de les principals funcions del museu actual és la difusió de les col·leccions entre el públic. Es proposa una aproximació de l'estudiantat a les eines bàsiques de comunicació de les col·leccions: públics, didàctica i mediació cultural.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	45,00
Pràctiques a l'aula	15,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	10,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	15,00
Estudi i treball autònom	30,00

Preparació de classes	10,00
Preparació d'activitats d'avaluació	20,00
Resolució de casos pràctics	5,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

AFP1.- Classes de teoria. Classes síncrones amb exposició a càrrec del professorat i participació de l'estudiantat. Durant les exposicions del professorat s'intercalaran activitats pràctiques de comentari d'imatges, textos (literatura crítica o fonts històriques o historiogràfiques) i altres fonts audiovisuals per part de l'alumnat, relacionades amb els continguts impartits en eixe moment. Amb això es busca que l'alumnat pugua relacionar a cada moment l'aprenentatge teòric amb l'exercici d'activitats que li permeten anar adquirint progressivament les habilitats i competències previstes. Per a aquestes activitats pràctiques inserides segons es desenvolupen els temaris, poden servir-se dels recursos digitals disponibles a l'Aula Virtual o en les pàgines web de la mateixa universitat, de museus o centres d'investigació. Recursos que permeten la localització, visualització i anàlisi de materials audiovisuals, bibliogràfics, documentals i didàctics. El seu ús implica el coneixement dels processos de cerca de la informació contrastada i selectiva.

AFP2.- Pràctiques. Contempla activitats pràctiques planificades i desenvolupades pel professorat que imparteix l'assignatura, com a recorreguts urbans, visites a monuments, exposicions, museus, centres d'interpretació, presentacions orals de treballs fets de manera individual o en grup... en les quals l'alumnat pot relacionar i /o aplicar els coneixements adquirits en les classes teòriques. També pot incloure assistència a espais qualificats com el Laboratori d'Història de l'Art i la Cartoteca de la Facultat, la Biblioteca d'Humanitats i altres instal·lacions externes, participació en seminaris especialitzats relacionats amb les assignatures impartides, conferències, congressos, tallers, etc.

AVALUACIÓ

El sistema general de qualificacions seguirà la normativa de la Universitat de València aprovada pel Consell de Govern del dia 30 de maig de 2017. ACGUV 108/2017.

S'avaluarà:

a) El seguiment de la preparació de les classes teòriques i de les classes pràctiques. Aquest control tindrà lloc a través dels exercicis i comentaris de textos realitzats en les classes pràctiques, en les quals s'avaluarà la participació de l'alumnat en el debat establert, així com en els exercicis escrits que s'han d'entregar al professorat.

b) L'assistència a activitats complementàries (visites a museus, seminaris, tallers, conferències), de les quals haurà de presentar-se una memòria per a la seua avaluació final, que computarà el 10 % de la nota de l'assignatura.

c) La realització d'un treball en grup (mínim 4 i màxim 6 persones) consistent en el desenvolupament d'un projecte d'exposició, que computarà el 50 % de la nota de l'assignatura, on s'avaluaran els coneixements adquirits sobre museografia.

d) Una prova final escrita on s'avaluaran els coneixements adquirits en museologia, que computarà el 40 % de la nota de l'assignatura.

El percentatge exacte en la nota final és el següent:

SE1.- Prova final 60%

SE2.- Pràctiques, treballs o activitats complementàries 40%

Per a superar l'assignatura serà necessari tindre un mínim d'un 5 tant en el projecte expositiu en grup com en la prova final escrita. No s'avaluaran els treballs que no hagen sigut autoritzats i tutoritzats prèviament pel professorat. En cas justificat, podrà acordar-se amb el/la professor/a en segona convocatòria la realització d'un projecte individual per a recuperar el treball en grup.

En relació amb quines obligacions té l'estudiant si utilitza IA en les activitats avaluable i per a la declaració responsable d'ús de la IA, veure la "Guia d'actuació per a l'ús responsable de la intel·ligència artificial (IA) en les activitats docents i d'avaluació a la Universitat de València al següent enllaç:

https://www.uv.es/graus/normatives/guia_actuacio_ia_uv.pdf

BIBLIOGRAFIA

BÀSICA

ALONSO FERNÁNDEZ, Luis. *Museología y Museografía*. Barcelona: Ediciones Serbal, 2001.

FERNÁNDEZ LÓPEZ, Olga. *Exposiciones y comisariado: un relato cruzado*. Madrid: Cátedra, 2020.

JIMÉNEZ-BLANCO, Mª Dolores. *Una historia del museo en nueve conceptos*. Madrid: Cátedra, 2014.

RICO, Juan Carlos. *Manual práctico de museología, museografía y técnicas expositivas*. Madrid: Sílex, 2006.

COMPLEMENTÀRIA

ALONSO FERNÁNDEZ, Luis. *Museología. Introducción a la teoría y práctica del museo*. Madrid: Istmo, 1993.

ALONSO FERNÁNDEZ, Luis; GARCÍA FERNÁNDEZ, Isabel. *Diseño de exposiciones. Concepto, instalación y montaje*. Madrid: Alianza Editorial, 2005.

BELCHER, Michael. *Organización y diseño de exposiciones. Su relación con el museo*. Gijón: Trea, 1994

DE DIEGO, Estrella. *El Prado inadvertido*. Barcelona: Anagrama, 2022.

GARCÍA BLANCO, Ángela. *La exposición. Un medio de comunicación*. Madrid: Akal, 1999.

HERNÁNDEZ HERNÁNDEZ, Francisca. *Manual de Museología*. Madrid: Síntesis, 1994.

INIESTA I GONZÀLEZ, Montserrat. *Els gabinets del món. Antropologia, museus i museologies*. Lleida: Pagès editors, 1994.

LEÓN, Aurora. *El Museo. Teoría, praxis y utopía*. Madrid: Cátedra, 1978.

LORENTE LORENTE, Jesús Pedro (dir.); ALMAZÁN TOMÁS, David (coord.). *Museografía, crítica y arte contemporáneo*. Zaragoza: Prensas Universitarias de Zaragoza, 2003.

LORENTE LORENTE, Jesús Pedro. Estrategias museográficas actuales relacionadas con la museología crítica. *Complutum*, vol. 26, nº 2, 2015, p. 111-120, <https://doi.org/10.5209/revCMPL.2015.v26.n2.50422>.

LORENTE LORENTE, Jesús Pedro. Nuevas tendencias en la teoría museológica a vueltas con la Museología crítica. *Museos.es. Revista de la Subdirección General de Museos Estatales*, nº 2, 2006, p. 24-33. <https://www.culturaydeporte.gob.es/dam/jcr:f7e98180-b951-45ab-bae3-4af66471ba78/rev02-jesus-pedro-lorente.pdf>

MOLINS, Patricia (ed.). Dossier Feminismo y museo. Un imaginario en construcción. *Espacio, tiempo y forma. Serie VII, Historia del arte*, nº 8, 2020, <https://doi.org/10.5944/etfvii.8.2020>.

MONTANER, Josep María; OLIVERAS, Jordi. *Los museos de la última generación*. Barcelona: Gustavo Gili, 1986.

MONTSERRAT I MESTRE, Rosa M.; MORRAL I ROMEU, Eulàlia; PORTA I FERRÉS, Eduard. *Sistema dedocumentació per a museus*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Direcció General de Patrimoni, 1982. En:<http://hdl.handle.net/20.500.12368/1056>.

RICO, Juan Carlos (coord.). *Los conocimientos técnicos: museos, arquitectura, arte*. Madrid: Sílex, 1999

SANTACANA MESTRE, Joan; SERRAT ANTOLÍ, Núria (coords.). *Museografía didáctica*. Barcelona: Ariel, 2005.

SANTACANA, Joan; LLONCH MOLINA, Nayra. *Manual de didáctica del objeto en el museo*. Gijón: Trea, 2012.

THOMPSON, Gary. *El museo y su entorno*. Madrid: Akal, 1998.

VV. AA. *Llibre blanc dels Museus de Catalunya*. Barcelona, 1984. <http://hdl.handle.net/20.500.12368/431>.

ZUBIAUR CARREÑO, Francisco Javier. *Curso de museología*. Gijón: Trea, 2004.